

חמים (באמצע) עם אחיו במאפיה
"סבא יסד אותה לפני 103 שנים!"

● רק שהם שחצנים וגאווזנים?
זה מה שאני יודע.
● אני שמעתי ביטויים כמו "איטבח אל יהודי" מאיפה זה בא אם לא מחינוך?
המושג הזה של הכפריים זר לי. אני לא ינקתי מאמא שלי שינאה ליהודים. אבל אני לא רובר של כל האחרים.

● מה דעתך על הסקר שהתפרסם לאחרונה, שבו נודע כי ילדיהכרמל פוחדים מערבים?
זו תולדה של מילחמה פסיכולוגית. למה אני מתכוון? לפני תקופה נרצחה הדס קדמי באכזריות רבה. אני בטוח שתחושי מדברי שאין בי שמץ של צביעות, אם אומר לך ששלוש פעמים כחיי חשתי צער רב, כאב, ובכי: כשסבני נפטר, כשאבא נפטר, וכשנרצחה הדס קדמי. רציתי להתמרק, לצעוק: למה הורגים בחורה חפה מפשע?

מצד שני, אני מתקומם מאוד נגד המישפט שליווה את הרצח כל הומן: על רקע לאומני. זה צורם, זה נתפס כאילו כל הערבים הם רוצחים. זה לא הוגן להאשים כמעשה הנואל הזה את כל הערבים, שהביעו את שאט נפשם מהמעשה הברכארי. לדעתי, אין הכרל בין רצח שבועה עליידי פסיכופט ערבי או רצח של פסיכופט יהודי. אין בליבי רחמנות על רוצחים, יהודים או ערבים. אבל אני לא מקבל את זה שיוצרים אווירת עליהם על אוכלוסייה שלמה, בגלל איזה פסיכופט אחד.

● וזה, לדעתך, מה שגורם לילדים לפחד מערבים?
כן, למשל, שהתגלתה הגופה של הדס קדמי והביאו את הידיעה בטלוויזיה, אמרו שלא איתרו את הרוצחים. הייתי באיזה מקום, ואיזה אחד יהודי פלט — סליחה על הביטוי: "כוס" אומק, ערבים עשו את זה. צריך לשחוט אותם! זה כאב לי, כי אני לא חושב שהיה יהודי שהצטער יותר ממני על מותה של הדס קדמי.

● מה לדעתך צריך לעשות כדי לשנות את תדמיתם של הערבים בעיני הילדים?
פה מוטל על הדור החדש תפקיד חשוב מאוד — לשכור את מחסום החשדנות. אני מרבר עם חברים יהודים שלי, שאומרים לי, שהיו רוצים לפתור את הבעיה הפלסטינית, אבל הם פוחדים מקטיטושות בירושלים. זה נובע מחשדנות. לפני חודש עברתי במאפיה. מגיעות אלינו קבוצות ילדים לסיור. אחד המדריכים של הקבוצות היה איש תחיה. פיתחתי איתו שיחה, והוא

זה רף שנסגר בחיי. עכשיו אני כן אדם נשוי, ולא מכובד שנרבר על העבר.
● אני מכירה בחורים ערבים ש"התערזו בחברה הישראלית, הנשים שאיתן יצאו קודם היו יהודיות מתי קדמות, וקשה היה להם אחר כך לשאת אישה מתקדמת כמות מהם.
את צריכה להבין כשהורים ערביים מתנגדים לנישואין עם יהודי, זה לא נובע בהכרח משינאה, אלא מהכרלי מנטליות. למשל, עם המנטליות שלך את יכולה לשבת בחברת גברים,

"בינו יש הרבה ערבים כמוי, שחושבים שצריך להתערות בחברה הישראלית"

ובעלך או כן צווגך לא יחשוב שזה רע. אשתי, בחיים שלה לא תשב עם גברים אחרים, למרות שאני מתקדם, וכמו שאת אומרת, מעורה בחברה המודרנית.

כשאשתי רוצה ללבוש כגדיים, אנחנו נלך לשחות במקום ריק, שאין בו אנשים. אני לא יכול להתכחש לרגשות האלה שלי. כשייש אצלי אורחים, אחד הכללים זה שאשתי לא באה, אלא אם אני מזמין אותה. זה ההרגלים. איי אפשר לפרוך מוסכמות. למרות שאנחנו חיים בתרבות של חיקויים, אנחנו לא מחקים את המינהגים המודרניים שאנחנו רואים בחברה היהודית כשזה נוגע לביתנו.

● וכשאתה יוצא למסיבות עם יהודים, אשתך נשארת בבית?
אני לוקח אותה למסיבות, מה, אני נראה לך כליכך אנוכי? הביני, שקיימים בינינו לכיניכס פער ממנטליות, הבדלי השקפה ואורח-חיים שונה. תראי, אני כן אדם מודרני, ואם אשתי עובדת ברחוב ומישוה אומר לה שלום, אז אני לא נכנס לפאניקה ונותן לה מכות. אבל אני מעדיף שאשתי לא תסתובב ברחוב ותדבר עם גברים זרים.

● אתם הולכים לקולנוע?
יש לנו וידיאו, ולפעמים אנחנו יוצאים לקולנוע. אבל כל רצונה של אשתי הוא להביא ילדים ולגדל אותם, ולהיות עקרת-בית למופת.
● היא עצמה מודעת לעולם המודרני שמסביב?
בוודאי. היא קוראת באופן קבוע לאשה. אני קורא באופן קבוע העולם הזה. יש טלוויזיה. בוודאי שהיא מודעת.

● אתם הולכים לתיאטרון עברי?
ההצגה האחרונה שראיתי הייתה יסורי איוב נקאמרי. מאוד נהנית. רציתי אחר-כך ללכת לזונה הגדולה מבבל ולא יצא. אני מאוד אוהב את תנור לזון.
אני אוהב קולנוע. ראיתי שלוש פעמים את גאנדי. הושפעת מאוד מהסרט הזה.

● בוא נדבר על תופעת כהנא. ביצד אתה מתמודד איתה?
אילו היית אומרת לי להחזיר את הגלגל אחר רה שנתיים, לא הייתי מאמין בחלום הכינורא שלי. שעם שסבל מריכוזי אכזרי מצד הנאציזם, ששכל שישה מיליון מבניו, יתן שתצמצם בקירבו תופעה כזו של כהנאים.

● לגבוי, הבעיה של כהנא היא בעיה יהודית יותר מבציה ערבית.
למה?
נגיד שעוד חמש שנים הוא יהיה שר-ביטחון — אני אומר את זה כדבר היפוטיטי, כי אני לא מאמין שהוא יצליח, אבל נניח שכן — אז מה? הוא יגרש את הערבים. נו, ומה הלאה? הוא יחסל את השריידים, את הנמשות מגיני-הערבים. נו, ומה הלאה? אחרי שיחסל את השריידים, ייצא למילחמת-חורמה בעיתונאים שהביאו להגבלת החופש שלו והתנגדו לו, ומה הלאה? הוא ינהל מילחמה רתית פנאטית נגד החילוניים.

● ומה הלאה?
תהוו ובוהו. ולראיה, כל מי שטר פאשיסטי — ואני חלילה לא אומר שהמישטר בישראל הוא פאשיסטי, הוא בהחלט דמוקרטי — שעלה לי שילטון, חיסל את מתנגדיו ואחר כך זרע תהווה ובוהו.
● מדוע, לדעתך, נוהרים בני עדות-המזרח אחרי כהנא?
סוציולוג אמריקאי נודע אמר פעם כי מצב כלכלי גרוע של קבוצה מסוימת מביא בהכרח לאלימות, למיליטנטיות, לקיצוניות. מדוע? מכיוון שאלה הגיעו ליאוש ואין להם מה להפסיד, והם נסחפים עליידי דיכרייבלע, ואילו מצב כלכלי שפיר, אפשר להגיד, הוא יסדר המתינות.

● אולי לכן אתה אדם מתון, מכיוון שמצבך הכלכלי מצויין?
כן, זה מה שאומרים עליי, שאם לא היה לי מה לאכול, הייתי יכול להיות קיצוני. אני לא יודע. מצבי, כרוזי-השם, טוב, ואני שמח שאני לא קיצוני. אבל איי אפשר להתעלם מהעובדה שמיספר רב של בני עדות-המזרח טובלים ממצב כלכלי קשה. קחי לדוגמה את ירוחם, נתיבות, קריית-שמונה. שם כהנא מוצא אהדה.

● העובדה שאתה גר בבית מוסאר ומולך יש שיכונים של שוטרים ושל אנשים הגרים בתנאים קשים — לא גורמת למותח בינך לבין שכניך היהודים?
אני לא יכול לבדוק כל אדם. אבל אני יכול להגיד לך, שהשכנים שלי מקדמים אותי בבוקר ב-בוקר טוב מר אבולעפיה, כאים אצלי הביתה, שותים קפה. למה זה נראה לך מוזר? למה את משתאה? ככלל, באופן אישי אני לא חש את תופעת הגיוענות, גם לא מצד השכנים שלי. להיפך.

● בתור בחור המעורה בחברה הישראלית, יצאת לפני נישואיך עם יהודי דיות?
עיוני אותי מהשאלה הזאת.
● למה?
אני לא מאמין בקיצוניות. מצטער, אצלי לא תצליחי להשיג כותרות בומבסטיות. אני אדם מתון, והמתונים לא מספקים בימינו כותרות.

● אצלכם במאפיה יש פועלים יהודיים?
בטח שיש פועלים יהודים. יש אצלנו יהודי אחד שעובד כבר יותר מ-15 שנה. יש לנו מני-הליח-שבנות, יועץ-מס, יועץ מישפטי וספקים, כולם יהודים. והיה אצלנו יהודי אחד, שסיים לעבוד לפני חודשיים, והיה בתפקיד מכירות. אין בכלל בעיות.

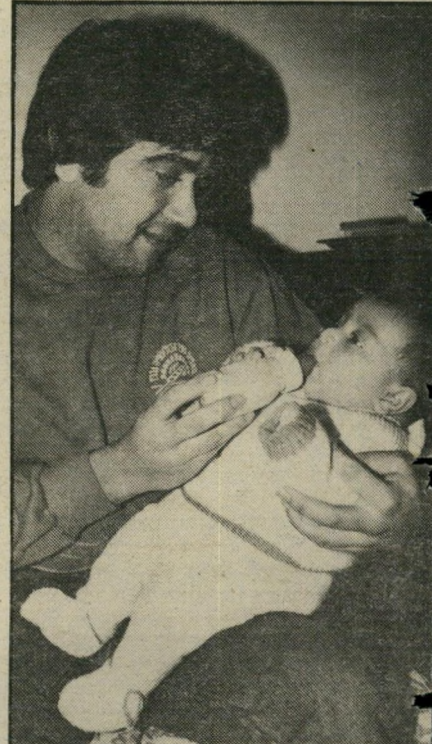
● ביצד תחנך את טאריק, בנדך?
על מספר יסודות: האבה-הזולת, יהודי כערבי, להיות גאה בזה שהוא ערבי ולהיות גאה גם בזה שהוא ישראלי. אבקש ממנו כמו שאבי ביקש ממני: לא לעסוק בפוליטיקה.
● אינך סבור כי על הערבים לעסוק בפוליטיקה כדי להיטיב את תנאי חייהם?
אני מכיר יותר מדי ערבים שעוסקים בפוליטיקה, אז מה זה עוזר לנו?
● אינך סבור כי התארגנות של צעירים ערבים תביא שיפור בתנאים? לא, בכלל לא. אמרתי לך: יותר מדי אנשים עוסקים בפוליטיקה, וזה לא עוזר.

● הנה היתה התארגנות בעניין מיסגד חסן בק, וזה עזר.
את קוראת לזה התארגנות? לזה שאנשים

רוצים להגן על מקום קדוש, לזה את קוראת התארגנות פוליטית? זה כמו עם בית הקברות היחיד שהיה לנו, ושרצינו לגרר אותו, אז הקמנו קול-צעקה כשלא רצו לגרר. אבל זה לא פוליטיקה, זה הטבת תנאים.

● בכל יום יש רק בית-קברות אחד? יש שניים. אחד מלא עד אפס מקום, והשני עומד להתמלא. אבל את יודעת, כשאת אומרת ערבי הכוונה היא גם מוסלמי, גם נוצרי וגם דרוזי. ולכל עדה יש בית-קברות משלה. למרות שה כלשנים הערביים אומרים, שאם נולדת לאם או אב ששפת-אמם ערבית — אתה ערבי.
● כמה מוסלמים וכמה נוצרים יש ביסר?
6000 נוצרים ובערך 15,000 מוסלמים.
● אפשר להגדיר אותך כערבי מתון?
אני לא מאמין בקיצוניות. מצטער, אצלי לא תצליחי להשיג כותרות בומבסטיות. אני אדם מתון, והמתונים לא מספקים בימינו כותרות.

"אני מחקום נגד הרצח של הדס קדמי: על רקע לאומני. זה צורם. זה נתפס כאילו כל הערבים רוצחים"

חמים ובנו טאריק
"שלא יעסוק בפוליטיקה!"

אמר לי: "חמים, אתה לא כועס שאני המתחיה? אלה הן ההשקפות שלי." אמרתי לו: אני לא מפתח תיזה נגד אנשים כמוך, אישיאיש ורעתו. צריך לכבד האחד את השני, זה הפיתרון. אם אנחנו חיים כיהודי, בואו נכבד האחד את השני ונפסיק לחשוך.
● ביסר לא חושבים שאתה יותר מדי מודרן עם יהודים?
אצלנו ביפו הרבה מיוודים עם יהודים, אפילו הקומניסטים מייחדים עם יהודיות. כך שאני בכלל לא יצאדודו.